

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Lenky Oulíkové v právní věci žalobce: **M. Z.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, třída Tomáše Bati 21, Zlín, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **F. H. v. B.**, zast. advokátem JUDr. Radkem Ondrušem, Bubeníčкова 502/42, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2019, čj. KUZL 36422/2019, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, čj. 29 A 41/2020-210,

t a k t o :

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, čj. 29 A 41/2020-210, **s e r u š í**.

II. Žaloba **s e o d m í t á**.

III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení věci, kasační námitky a vyjádření žalobce a žalovaného

[1] V původním matričním zápise v knize narození Bystřice pod Hostýnem sv.X, roč. X, list X, číslo zápisu X, týkajícím se zápisu narození F. Z., narozeného dne X v Bystřici pod Hostýnem (dále též „F. Z. II“), byl jako jeho otec uveden F. Z., narozený dne X (dále též „F. Z. I“).

[2] Rozhodnutím Městského úřadu Bystřice pod Hostýnem (dále jen „matriční úřad“) ze dne 23. 8. 2010 byl v obnoveném řízení (původní rozhodnutí matričního úřadu ze dne 5. 8. 2009 potvrzené rozhodnutím žalovaného čj. KUZL 68297/2009) tento zápis změněn tak, že jako otec F. Z. II byl zapsán G. F. J. L. M. W., narozený dne X v Mnichově.

[3] Matriční úřad posléze rozhodnutím ze dne 4. 2. 2019 vyhověl žádosti osoby zúčastněné na řízení a rozhodl tak, že v matričním zápise v knize narození Bystřice pod Hostýnem sv. X, roč. X, list X, číslo zápisu X – rubrika otec, bude po nabytí právní moci rozhodnutí uvedeno „Z. F., dělník v Bystřici pod Hostýnem, narozen X, syn J. Z., rolník ve Slatinkách a jeho manželky A. rozené A. T.“, tedy tak, jak bylo uvedeno v původním zápise z roku 1919.

[4] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 19. 12. 2019 a rozhodnutí matričního úřadu potvrdil.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou, které krajský soud vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[6] Krajský soud v rozsáhlém rozsudku dovodil, že z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, jak se vypořádal s žalobcovou námitkou nemožnosti změny rozhodnutí matričního úřadu z roku 2010, včetně otázky právní moci tohoto rozhodnutí. S uvedeným podle názoru krajského soudu souvisí též spojená otázka povahy žádosti osoby zúčastněné na řízení (jakožto materiálně pojatého odvolání) a jejího účastenství v řízení ve věci rozhodnutí matričního úřadu z roku 2010. Otázku účastenství osoby zúčastněné na řízení (žadatele) zejména v tomto správním řízení bude muset žalovaný dle názoru krajského soudu řešit s přihlédnutím k pravidlům stanoveným v § 27 odst. 1 a 2 správního řádu se zohledněním § 84 správního řádu. Podle názoru krajského soudu musí žalovaný v dalším řízení vzít v potaz, že úkolem matričního úřadu není provádět složité dokazování a úvahy o statusových otázkách. Proto bude muset žalovaný dle konkrétních okolností věci účastníky řízení v konečném důsledku odkázat zejména na řízení ve věcech občanskoprávních [podoba tohoto postupu bude ovšem dána i závěry o povaze účastenství osoby zúčastněné na řízení (žadatele) v řízení a dodržením lhůt pro podání opravného prostředku].

[7] Proti rozsudku krajského soudu podala kasační stížnost osoba zúčastněná na řízení – žadatel (dále jen „stěžovatel“).

[8] Stěžovatel souhlasí s napadeným rozsudkem v tom, že byl v letech 2009 a 2010 pominut jako účastník řízení v případě rozhodnutí matričního úřadu z roku 2010. Zásadní úskalí úvah krajského soudu však stěžovatel spatřuje v tom, že by mohla nastat situace, že jeho žádost bude posouzena jako odvolání proti rozhodnutí matričního úřadu z roku 2010, a to jako odvolání opožděné. Rozhodnutí z roku 2010, ač bylo vydáno na základě procesně identické žádosti dle § 5 odst. 2 ve spojení s § 87 matričního zákona, tak bude nadále platné a matriční zápis s uvedením Ge. V. B. (G. F. J. L. M. W. dle rozhodnutí matričního úřadu z roku 2010 – pozn. NSS) jako otce F. Z. II zůstane nadále v matriční knize. Bude to tedy právě stěžovatel, který se bude nucen *ad absurdum* domáhat v občanskoprávním řízení jeho změny na zápis v původním znění, který 90 let nikdo nenapadl. Přitom sám krajský soud předpokládá těžkosti procesního charakteru při uplatňování daného občanskoprávního nároku. Jestliže ovšem bude zvolena druhá možnost výkladu účastenství stěžovatele podle § 27 správního řádu, měl by matriční úřad zrušit i rozhodnutí vydané v roce 2010 ve prospěch žalobce i jeho otce, a byl by to naopak žalobce, který by byl nucen iniciovat občanskoprávní řízení.

pokračování

[9] Stěžovatel je však především přesvědčen, že matriční orgány svou pravomoc v případě jeho žádosti nepřekročily.

[10] Stěžovatel přitom namítl, že krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu, které žalobce neuplatnil v žalobě, tj. z důvodu, že dle názoru krajského soudu § 5 odst. 2 matričního zákona nezakládá pravomoc matričních orgánů rozhodovat o občanskoprávních záležitostech. Takový žalobní důvod žalobce neuplatnil ani v obecné rovině, naopak sám od roku 2009 jednal tak, že pravomoc matričního úřadu v dané věci rozhodnout je nesporná. Krajský soud nijak nezduvodnil, proč takto bez ohledu na žalobní body postupoval.

[11] Dále stěžovatel k odůvodnění rozsudku krajského soudu zdůraznil, že je třeba brát v úvahu dobrou víru oprávněných z rozhodnutí, přičemž odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 9. 2018, sp. zn. I. ÚS 17/16, a ze dne 1. 3. 2010, sp. zn. IV. ÚS 298/09. V posledně uvedeném nálezu přitom Ústavní soud konstatoval, že z ústavněprávních hledisek je stěží akceptovatelné, pokud orgán veřejné moci při výkonu veřejné moci autoritativně přezkoumá a osvědčí určité skutečnosti, čímž vyvolá v jednotlivci dobrou víru ve správnost těchto skutečností a v samotný akt státu, aby následně konstatoval, že ani tak není možné dříve zjištěné pochybení odstranit, resp. předchozí protiprávní stav napravit. Podle názoru stěžovatele se jedná v podstatě o obdobnou situaci jako v nyní projednávané věci. To platí tím spíše, že hranice mezi pravomocí matričního úřadu a pravomocí soudu v občanskoprávním řízení je podle krajského soudu neurčitá (sám krajský soud uvádí, že dle jeho názoru není dána kompetence matričního úřadu pro provádění opravy zápisu v matriční knize, „*pakliže by tento úkon měl být výsledkem složitějších právních úvah a dokazování o statusové otázce*“). Stěžovatel je přesvědčen, že i za situace, v níž by pravomoc matričních úřadů ve vztahu k pravomoci civilního soudu nebyla zákonem ani judikaturou jasně vymezena (navíc matriční úřad podle názoru stěžovatele nijak nezasahoval do statusových otázek nad rámec své pravomoci), jakož i za stavu, v němž je dobrá víra účastníků řízení v rozhodování správních úřadů zjevná, převažuje zásadně tato důvěra v rozhodování správních úřadů nad případnou spornou otázkou jejich pravomoci. Ve smyslu zásad vyjádřených Ústavním soudem neměl krajský soud rozhodnutí žalovaného rušit, ale měl žalobu zamítnout a rozhodnutí potvrdit. Tím by ani nebylo zabráněno žalobci, aby se sám případnou žalobou v civilním řízení opět domáhal změny zápisu v matriční knize. To přitom nelze označit za krácení práv žalobce, neboť ten téměř 100 let od narození svého předka tvrdí, že otcem tohoto předka byla zcela jiná osoba (navíc za pomoci pouhých kopií údajných veřejných listin, které nemají žádný odraz v jakékoli matriční knize či veřejné listině v ČR).

[12] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Žalobce totiž vznesl jen obecnou námitku v tom smyslu, že rozhodnutí z roku 2010 je pravomocné a nelze jej měnit (to bylo ovšem vyvráceno, přičemž sám krajský soud uznal, že § 5 odst. 2 matričního zákona umožňuje změnu zápisu). Matriční orgány řádně vysvětlily, podle jakého ustanovení věc posoudily a proč žádosti stěžovatele vyhověly.

[13] Krajský soud rovněž nesprávně dovodil, že matriční orgány nezohlednily povahu žádosti stěžovatele, kterou krajský soud vykládá jako odvolání proti rozhodnutí z roku 2010. Napadený rozsudek právě tuto skutečnost považuje za vadu, která „*znemožňuje napadené*

rozhodnutí přezkoumat v rámci žalobních bodů“. Stěžovatel zdůraznil, že jen stěží lze považovat za vadu v postupu matričních orgánů, pokud stěžovatel výslovně podal žádost podle § 5 odst. 2 ve spojení s § 87 matričního zákona o opravu zápisu v matriční knize. Sám krajský soud připustil, že taková žádost je zákonem i judikaturou předpokládána. Svou argumentaci pak stěžovatel dále podrobněji rozvedl, přičemž se vyjádřil též k otázce účastenství.

[14] Stěžovatel dále nesouhlasil ani se závěry krajského soudu ohledně nedostatku pravomoci matričního úřadu rozhodnout jak o žádosti stěžovatele z roku 2017, tak o první žádosti otce žalobce z roku 2009, o níž bylo řízení obnoveno v roce 2010. Krajský soud chybně dovedl, že věc náleží do pravomoci civilních soudů. Stěžovatel podrobně rozvedl svou argumentaci a uzavřel, že podle jeho názoru věc náleží do pravomoci matričních orgánů.

[15] Stěžovatel navrhl, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil.

[16] Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Uvedl, že s rozsudkem krajského soudu souhlasí a trvá na tom, že rozhodnutí z roku 2010 je nezměnitelné.

[17] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] NSS konstatuje, že napadený rozsudek považuje za přezkoumatelný, o čemž svědčí i to, že stěžovatel s jeho závěry obsáhle polemizuje. To však neznamená, že rozsudek krajského soudu je také správný.

[20] NSS nejprve k závěrům krajského soudu k údajně nejasné hranici mezi pravomocí matričních úřadů a pravomocí civilních soudů konstatuje, že tato hranice je naopak zřetelná a nepochybná.

[21] Podle § 1 odst. 1 matričního zákona je *matrika státní evidence*

a) narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství (dále jen „partnerství“) a úmrtí fyzických osob na území České republiky,

b) narození, uzavření manželství, vzniku partnerství a úmrtí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky (dále jen „občan“), a

c) uzavření manželství, k nimž došlo v cizině, byl-li život snoubence přímo ohrožen a nejde-li o občany.

[22] Výstižně se k funkci matriky (a tím i pravomoci matričních úřadů) vyjádřil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 28. 1. 2021, čj. 21 Cdo 19/2018-386, když konstatoval: „Z citovaných ustanovení vyplývá, že funkcí matriky je pouze evidence vymezených matričních událostí. Matriční zákon upravuje zápis matričních událostí do matričních knih a definuje matriční události, které se zapisují do zvláštní matriky podle ustanovení § 42 a násl. matričního zákona. Matriční zákon (ani jiný právní předpis České republiky) nespojuje okamžik zápisu matriční

pokračování

události do matričních knih s okamžikem nabytí účinnosti matriční události. Matriční zákon tedy v žádném ustanovení neupravuje „legalizaci“ nebo „uznání“ manželství (v nyní projednávané věci „legalizaci“ nebo „uznání“ narození, resp. otcovství určitého muže – pozn. NSS) [...] K matriční události, kterou je i uzavření manželství (v nyní projednávané věci narození – pozn. NSS), dochází bez ohledu na její následný zápis do matričních knih. V případě zápisu manželství (a též narození – pozn. NSS) do matriční knihy se pak nejedná o konstitutivní, ani deklaratorní akt, ale o pouhý přepis údaje z jiné veřejné listiny [...]. Obdobný závěr dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 12. 2005, čj. 4 As 52/2004-77, při posouzení zápisu příjmení tchyně do matriční knihy a oddacího listu.“ Ani v nynější věci nevidí NSS důvod, aby se od této konstantní a zcela jasné judikatury NS i NSS odchýlil. Tyto závěry jsou obecně platné a platí také pro nyní posuzovanou věc.

[23] Oproti tomu civilní soudy ve smyslu § 7 odst. 1 s. ř. s. *v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.*

[24] Na základě právě uvedeného NSS konstatuje, že úvahy krajského soudu o nejasných hranicích mezi pravomocemi matričních úřadů a civilních soudů jsou mylné.

[25] Nesprávné jsou také závěry krajského soudu, které se týkají postupu matričních úřadů při provádění změny (popř. opravy) zápisu v matriční knize. Nijak totiž nereflektují jednoznačnou zákonnou úpravu a na ni navazující nezpochybňované doktrinní i judikaturní závěry.

[26] Podle § 5 odst. 2 matričního zákona *se změny a opravy zápisů v matriční knize provádějí na základě veřejných listin nebo jiných listin, stanoví-li tak tento zákon.*

[27] Podle § 87 matričního zákona *pokud se žadateli podle § 5, § 8a odst. 1 písm. a) nebo d), § 8a odst. 2 písm. a) nebo c), § 8a odst. 3 nebo 4, § 12, 13, § 16 odst. 6, § 19, § 25 odst. 1 písm. a) nebo d), § 25 odst. 2 nebo 3, § 25 odst. 6, § 25 odst. 7 písm. a), § 25a odst. 1 písm. a) nebo c), § 25a odst. 2 písm. a), § 25b, § 26 odst. 2 nebo 3, § 28, 45, § 46 odst. 3, § 53, § 57 odst. 2, § 62 odst. 1, 3 nebo 5, § 63 odst. 2, § 64 odst. 1, § 69 až 71 nebo § 86 odst. 1 nevyhoví v plném rozsahu, vydá se o tom rozhodnutí.*

[28] Ve shodě s JUDr. Josefem Vedralem, Ph.D., lze konstatovat: „*Správní akt (rozhodnutí), který se vydává ve správním řízení podle správního řádu, tzn. úkon správního orgánu, na jehož vydání se vztahují části druhá a třetí správního řádu, nemusí být vždy současně rozhodnutím podle § 65 odst. 1 soudního řádu správního [...]. Dalšími příklady propůjčení formy správního aktu jsou případy, kdy některé zákony předpokládají, že namísto negativního sdělení podle § 155 odst. 3 správního řádu, podle kterého je správní orgán, který shledá, že nelze vydat vyjádření nebo osvědčení nebo učinit sdělení, povinen o tom na požádání písemně informovat dotčenou osobu a sdělit důvody, které k tomuto závěru vedly, bude vydáno rozhodnutí. V § 87 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, (nyní § 87 matričního zákona - pozn. NSS) je stanoveno, že pokud se žadateli podle tam vypočtených ustanovení zákona nevyhoví v plném rozsahu, vydá se o tom rozhodnutí. V důvodové zprávě k návrhu tohoto ustanovení se uvádělo, že „v ustanovení § 87 se upravuje postup v případě nevyhovění žádosti podávané podle zákona o matrikách, přičemž z hlediska*

procesního režimu je třeba rozlišovat úkony správních orgánů prováděné podle části druhé a třetí správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.), tedy ve správním řízení, kdy se vždy vydává rozhodnutí (§ 87 odst. 1), a úkony správních orgánů prováděné podle části čtvrté správního řádu, kdy se rozhodnutí vydává jen tehdy, pokud tak zákon stanoví (§ 87 odst. 2).“ (viz VEDRAL, J. K pojetí rozhodnutí správního orgánu ve správním řádu a soudním řádu správním. In Správní právo, 2012, č. 1, str. 1).

[29] Správnost uvedených závěrů stvrdil též NSS ve své judikatuře, a to konkrétně v rozsudku ze dne 25. 9. 2013, čj. 2 Aps 5/2012-52, který je shrnut v právní větě: *„Oprava zápisu v matriční knize může být provedena ex offio (§ 5 odst. 2, § 58 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení), nebo na návrh (§ 87 odst. 2 citovaného zákona – nyní § 87 matričního zákona – pozn. NSS). V prvním případě se nejedná o správní řízení, ale o „jiný úkon“ ve smyslu § 154, respektive § 158 odst. 1 správního řádu z roku 2004. V druhém případě je vyvoláno správní řízení, v němž matriční orgán návrhu fakticky vyhoví, nebo vydá zamítavé rozhodnutí. Takové rozhodnutí lze napadnout odvoláním, případně následně žalobou ve správním soudnictví.“*

[30] Pro rozhodnutí v této věci je důležitý také další závěr vyjádřený v citovaném rozsudku čj. 2 Aps 5/2012-52: *„Přestože nelze proti takto provedené opravě, či potažmo dopisu o jejím oznámení, brojit odvoláním či jiným oprávněným prostředkem (nejde o emanaci správního řízení), nelze souhlasit se stěžovatelem, že zde neexistuje jiný procesní prostředek, jímž by ke zvrácení důsledků ex offio provedené opravy nemohlo dojít. Tímto prostředkem je žádost o opravu chybného matričního údaje podle ustanovení § 5 odst. 2 a § 58 zákona č. 301/2000 Sb. V případě podání takové žádosti je již zahájeno správní řízení (§ 9 správního řádu) a matriční orgán má dvě možnosti, jak postupovat. Může požadovanou opravu provést, a to bez vydání jakéhokoli rozhodnutí (§ 87 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb.), nebo ji rozhodnutím zamítnout. Proti zamítavému rozhodnutí (pouze proti němu, neboť v případě vyhovění žádosti se nerozhoduje a nejde tak o případ, kdy bylo rozhodnuto a pouze se nevyhotovuje písemné rozhodnutí – srov. ustanovení § 87 odst. 1 zákona) se pak může žadatel bránit odvoláním a případně též (proti konečnému správnímu rozhodnutí) žalobou ve správním soudnictví.“* Tyto závěry obdobně platí také pro nyní projednávanou věc.

[31] Na základě právě uvedeného tak lze konstatovat, že matriční úřad (a následně i žalovaný) nepostupoval striktně v souladu s matričním zákonem, pokud žádosti stěžovatele vyhověl rozhodnutím. Dané žádosti totiž bylo plně vyhověno a ve smyslu § 87 matričního zákona tedy postačilo provést v matrice příslušný úkon, a nikoli ve věci vydávat rozhodnutí.

[32] Možný způsob obrany proti takto provedenému zápisu nastiňuje rovněž rozsudek čj. 2 Aps 5/2012-52: *„Lze tak k této dílčí otázce uzavřít, že stěžovatel má možnost namítnat tvrzenou nezákonnost postupu žalovaného v rámci správního řízení, vyvolaného jeho žádostí o provedení opravy zápisu v matriční knize. Proti případnému negativnímu rozhodnutí o této žádosti se nabízí možnost podání řádného oprávněného prostředku v rámci správního řízení a následně též případně podání žaloby; tentokrát ovšem v řízení proti konečnému správnímu rozhodnutí, ve smyslu ustanovení § 65 a násl. s. ř. s. V něm by se soud, s ohledem na potenciální znění žalobních bodů, mohl zabývat skutečnostmi stěžovatelem nyní namítanými. Pokud by Nejvyšší správní soud za daného stavu věci žalobu na ochranu před nezákonným zásahem připustil, umožnil by stěžovateli fakticky dvojí projednání téže věci před soudem. Takový postup*

pokračování

by byl nejen v přímém rozporu s ustanovením § 85 s. ř. s., nýbrž i s obecným principem subsidiarity správního soudnictví, obsaženým v § 5 s. ř. s.“

[33] Ze znění § 87 matričního zákona, jakož i z citované právní věty rozsudku čj. 2 Aps 5/2012-52 je rovněž bez pochybností zřejmé, že v případě vyhovění žádosti podle § 5 odst. 2 matričního zákona nejenže nevydává matriční úřad rozhodnutí, ale ani se proti tomuto postupu (vyhovění žádosti) nelze přímo (bezprostředně) bránit žalobou před správními soudy (a to ani žalobou proti nezákonnému zásahu).

[34] NSS uzavírá, že rozhodnutí matričních orgánů v projednávané věci nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Existence či neexistence daných „rozhodnutí“ matričních orgánů nezasahuje do ničích práv či povinností. Do těch může případně zasáhnout jen úkon (zápis opravy či změny matričního údaje), kterým bylo žádosti stěžovatele vyhověno, jak má na mysli § 87 matričního zákona. Právní účinky matriční zákon spojuje právě a jen s tímto úkonem. Případné zrušení či „potvrzení“ (v případě zamítnutí žaloby) rozhodnutí žalovaného na existenci tohoto úkonu a jeho právních účinků nemůže nic změnit.

[35] Lze také zopakovat, že žalobce má možnost brojít proti postupu matričního úřadu ve správním řízení, které vyvolá svou žádostí o provedení změny zápisu v matriční knize. Rozhodnou-li pak matriční orgány o jeho žádosti negativně, pak teprve může žalobce proti konečnému správnímu rozhodnutí podat žalobu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s.

[36] Je ovšem vhodné opětovně zdůraznit, že ve smyslu závěrů rozsudku čj. 2 Aps 5/2012-52 se žalobce vůči danému matričnímu zápisu nemůže bránit ani zásahovou žalobou ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s.

[37] Na základě výše uvedeného tak nezbyvá NSS než konstatovat, že již od počátku řízení zde není žádné rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., proti kterému by žalobce mohl podat žalobu. Jedná se přitom o vadu, k níž je NSS povinen z úřední povinnosti ve smyslu § 109 odst. 3, 4 s. ř. s. (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2016, č.j. 1As 185/2016-36).

[38] NSS na závěr rovněž zdůrazňuje, že se nijak blíže nezabýval rozhodnutími matričních orgánů obou stupňů (ani otázkou, zda např. žádostí o provedení změny zápisu není materiálně odvolání žalobce). Pro rozhodnutí této věci je to zbytečné a správní soudy je s ohledem na výše uvedené nemohou posuzovat (a třeba prohlásit rozhodnutí za nicotné ve smyslu § 76 odst. 2 s. ř. s.), neboť ve věci ani nemohou vést řízení (není zde žádné rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a daný úkon nelze žalovat ani jako nezákonný zásah).

[39] Za této situace nepostupoval krajský soud správně, pokud se žalobou zabýval a neodmítl ji ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Závěr a náklady řízení

[40] NSS z výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu. Vzhledem k tomu, že důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. byl dán již v řízení před krajským soudem, současně žalobu odmítl.

[41] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. platí, že zruší-li NSS rozhodnutí krajského soudu a rozhodne-li současně o odmítnutí návrhu, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.

[42] Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v takovém případě jeden celek a kasační soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2008, čj. 1 As 61/2008-98). NSS tedy rozhodl o nákladech řízení podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Jelikož NSS žalobu odmítl, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Zaplacené soudní poplatky v takovém případě NSS nevrací (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 9. 2021, čj. 4 Azs 187/2020-49).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu